

[Annette Just]

hvor man vil. Det er et af de spørgsmål, man ønsker at diskutere med de sorte.

Der er oprettet en juridisk kommission til beskyttelse af menneskerettigheder for minoritetsgrupper.

Forbudet mod ANC, PAC og det kommunistiske parti er ophævet.

Begrænsning af dødsstraffen er gennemført. Fuldstændig ophævelse af presse- og undervisningscensur er gennemført.

Betingelsesløs løsladelse af Nelson Mandela er gennemført.

Og så står de herrer heroppe på talerstolen i dag og siger: Jamen de har jo ikke vist deres gode vilje endnu. Hvor meget forlanges der?

Det, som de Klerk i dag venter på – det er ikke nogen hemmelighed, for nogle burde det i hvert fald ikke være det – er, at de sorte nu siger: Fint, så sætter vi os ned og diskuterer; vi skal sidde rundt om bordet, vi skal have fundet ud af, hvordan vi gør det på en fornuftig måde. Men det sker ikke, så længe de sorte organisationer ikke vil sætte sig rundt om bordet.

Der er kommet modstridende oplysninger fra Nelson Mandela. Det tror jeg at alle vil give mig ret i. Ikke blot udenrigsministeren, men sandsynligvis alle i Folketinget har forhåbentlig fulgt så meget med, at de ved, at der er blevet sagt: Lad os så komme i gang med at få gennemdiskuteret, hvordan vi får ophævet den sidste del af apartheid. Og så her forleden i Stockholm kom der en nogenlunde præcis modsat udtalelse fra Nelson Mandela.

Med hensyn til den dialog, som de sydafrikanske befolkninger skal have, er vi nødt til at presse på, for at de sætter sig ned og indleder den. Det gør vi ikke ved at ødelægge de Klerks politiske liv, og det er det, der er ved at ske ved, at vi opretholder sanktionerne. Det, der sker i dag i Sydafrika, er, at de hvide siger: Nå ja, men det hjalp jo ikke noget. Nu har han gjort så meget, og så har det ikke hjulpet en disse, Vesteuropa fordømmer ham stadig væk. Det eneste, vi opnår, er at presse alle de hvide over til den ekstreme højre fløj. Det kan Danmark i hvert fald ikke være bekendt at være med til.

Kan vi være bekendt at sige, at alle sorte skal være medlem af ANC? Kan vi i det højt besungne demokratiske land, som hedder Danmark, sige: Alle sorte skal være medlem af en halv kommunistisk forening? Jeg tvivler på, at nogen vil have det siddende på sig.

Jeg skal prøve at fatte mig i korthed fra nu af og sige, at udenrigsministeren var inde på, at der stadig sidder politiske fanger. Ja, og det har jeg svaret på: Over halvdelen er altså frigivet, og resten er ved at få deres sag behandlet endnu en gang for at se, om det er politiske fanger, eller om det er regulære mordere og lignende. Men man taler såmænd allerede på nuværende tidspunkt om, at man også vil give dem amnesti og lade dem komme ud blot for at få forhandlinger i gang med de sortes organisationer.

Undtagelsestilstanden har hr. Duetoft været inde på, og det vil jeg gerne takke ham for. Der er ingen grund til at sige meget mere, end at selvfølgelig er man nødt til at have en slags undtagelsestilstand, så man kan gribe ind, når der er så store uroligheder, som der er. Men prøv en gang at lægge mærke til, hvor urolighederne er. Det er jo netop i de sorte delstater.

Hr. Erik B. Smith siger, at man blot skal samarbejde med Mandela. Dertil vil jeg blot gentage: Mandela er ikke Sydafrika. Han repræsenterer en gruppe sorte. Han har i øvrigt, så vidt jeg kan forstå, store problemer med at samle den gruppe, der hedder ANC.

Det ville have været rart, hvis hr. Erik B. Smith og hr. Fischer, og hvem der ellers har været heroppe, hr. Kelm-Hansen, havde været til stede ved det møde, der var indkaldt til i mandags. Jeg erkender, at det ikke var Mandela, vi havde her i Folketinget i mandags, men Mandelas førstekusine, som hun selv udtrykte det. Hun havde faktisk noget af et politisk budskab at give til det danske folk. Hun er medlem af ANC. Hendes mand har været en af de største støtter for ANC hele livet igennem. Og der kom et politisk budskab, men der var kun Fremskridtspartiet til at lytte til det politiske budskab.

Så kom ikke og sig, at I tror, man absolut kun kan læse sig til det. Man kunne også godt komme og lytte, når der rent faktisk var nogen, der gerne ville sige noget.

Hr. Riishøj siger, at rundbordssamtalerne vel nærmest skal være tilendebragt. Det, vi skal sikre os, er, at rundbordssamtalerne bliver startet. Og det kan vi kun gøre ved at vise, at vi har forstået vinket. Vi har forstået, at de Klerk har mulighed for at afskaffe apartheid, og derfor fjerner vi sanktionerne.

Hr. Jørgen Estrup siger, at vi skal lytte til dem, der bor der. Jeg ville ønske, at der så ville